

Kompetenciaalapú mérés – 2009/2010.
SZÖVEGÉRTÉS, SZÖVEGALKOTÁS – 9. évfolyam
A változat

Az iskola bélyegzője: **Az MFFPPTI nem járul hozzá a feladatok részben vagy egészben történő üzleti célú felhasználásához!**

Az osztály betűjele:

Tanév végi osztályzat irodalomból:

Tanév végi osztályzat magyar nyelvből:

Paulo Coelho: Az alkimista
(részlet)

Az első napot mindannyian átaludták a fáradtságtól, az angol is. Santiago távol került tőle, egy másik sátorba, öt fiatallal együtt, akik nagyjából vele egykorúak voltak. Sivatagi gyerekek lévén arra kérték, hogy meséljen a nagyvárosokról.

Santiago elmondta nekik, milyen élményei voltak pásztorként, és éppen belekezdett volna abba, hogy mit tapasztalt, mialatt az üvegboltban dolgozott, amikor belépett a sátorba az angol.

– Egész reggel keresem – mondta neki, miközben kitéssékelt a sátorból. – Szükségem van magára, hogy segítsen megtalálni az alkimistát¹.

Először egyedül próbálkoztak. Egy ilyen alkimista bizonyosan másképp él, mint az oázis többi lakója, és több mint valószínű, hogy a sátrában sosem alszik ki a kemence lángja. Mentek, mentek, amíg rá nem jöttek, hogy az oázis sokkal nagyobb annál, mintsem képzeletük, és több száz sátor van benne.

– Elpocsékoltuk majdnem az egész napot – mondta az angol, amikor leültek az egyik kútnál.

– Lehet, hogy meg kellene kérdeznünk valakit – vélte Santiago.

Az angol nem akarta, hogy mások megtudják, miért van itt, az oázisban, ezért nem tudott dönteni. Végül azonban beleegyezett, és kérte a fiút, aki nála jobban beszélt arabul, hogy próbálja meg. Santiago odalépett egy nőhöz, aki a kúthoz jött, hogy vizet merítsen egy báránybőr zsákba.

– Jó napot, asszonyom. Szeretném megtudni, hogy merre lakik itt valamilyen alkimista – mondta Santiago.

A nő közölte, hogy ő semmi ilyesmiről nem hallott, s rögtön sarkon fordult. De előzőleg még figyelmeztette Santiagót, hogy feketébe öltözött nőekkel nem szabad beszélnie, mert azok férjes asszonyok. Tisztelnie kell a Hagyományt.

Az angol rendkívül csalódott volt. Ilyen hosszú utazás a semmiért! A fiú szintén elszomorodott, hiszen társa is Személyes Történetét keresi. Márpedig az ilyen ember javára az egész Mindenség összefog, hogy elérje a célját – legalábbis ezt állította az öreg király. És ő igazán nem tévedhet.

– Soha azelőtt nem hallottam az alkimistákról – mondta Santiago. – Különböznék próbálnék segíteni.

Az angolnak fölcillant a szeme.

– Ez az! Lehet, hogy itt senki sem tudja, egyáltalán mi az, hogy alkimista! Olyan emberről érdeklődjön, aki minden beteget meggyógyít!

Újabb feketébe öltözött nők érkeztek a kúthoz vízért, de Santiago, hiába sürgette az angol, egyiket sem szólította meg. Aztán végül megjelent egy férfi.

– Ismer valakit, aki itt betegeket gyógyít? – érdeklődött Santiago.

– Minden beteget Allah² gyógyít meg – felelte a férfi, és látszott, hogy fél az idegenektől. – Maguk varázslókat keresnek.

Majd elmondott párt sort a Koránból³, és elment.

Egy újabb férfi tűnt föl. Ez már idősebb volt, és csak egy kis vödört hozott. Santiago megismételte a kérdését.

– Miért keresik azt az embert? – válaszolt kérdésre kérdéssel az arab.

– Mert a barátom hónapokon keresztül utazott, hogy megtalálja.

¹ Alkimista: a középkorban az arany készítésének titkát kutató személy.

² Allah: az egy és egyedüli Isten neve mind az iszlámban, mind a keresztény araboknál.

³ Korán: az iszlám vallás elsődleges forrása és szent irata.

– Ha valami efféle lakik itt az oázisban, nagyon hatalmasnak kell lennie – mondta a férfi, miután egy pillanatra elgondolkodott. – Még a törzsi vezetők sem látogathatnák meg szükség esetén. Csak hogyha ő maga úgy döntene. Várják meg a háború végét. Akkor pedig menjenek el a karavánnal. Ne akarjanak beavatkozni az oázis életébe – tette még hozzá, mielőtt elment.

Az angolnak azonban felderült az arca. Biztos nyomon vannak.

Végül megjelent egy lány, aki nem feketében járt. Vállán korsót hozott, fejét fátyol borította, de az arca nem volt elfedve. Santiago odalépett hozzá, hogy az alkimista iránt érdeklődjék.

1.	Húzd alá azt a teljes mondatot a részletben, amelyik arra utal, hogy egy alkimista számára fontos elem a tűz!	1.	
2.	Az olvasott részlet alapján válaszolj röviden a következő kérdésekre! Hol játszódik a regényrészlet? ..... Miért nem folytathatja az útját a karaván? ..... Mikben hordják az arab asszonyok a vizet a kútról?		
		2.	
		3.	
		4.	
		5.	
3.	Karikázd be a szöveg alapján a helyes állítás/ok betűjelét! A) Az angol férfinak a hazájában több üvegboltja is volt. B) Santiago nem az angol férfi segítségét kérte, hogy megtalálja az alkimistát. C) Az oázisban az arabok sátrakban élnek. D) Az angol jobban beszélt arabul, mint Santiago. E) A keresztény arabok egyedüli istene Allah.		
		6.	
		7.	
4.	Magyarázd meg idézetekkel a lábjegyzetből a következő kifejezéseket! Válaszodban ügyelj az idézés szabályaira! Alkimista:..... Allah:		
		8.	
		9.	
5.	Állítsd a részlet alapján helyes sorrendbe a következő cselekvéseket! A sorrendet számozással jelesd! ..... Odasétált a kúthoz egy fiatal lány. ..... Az angol belépett Santiago sátrába. ..... Egy nő vizet merített egy báránybőr zsákba. ..... Az angol és Santiago leültek egy kút mellé.		
		10.	
6.	Keress ki a részletből azokat a szavakat, amelyek beilleszthetők a következő mondat üres helyeire! Az öreg ..... szavai szerint az egész ..... összefog, hogy a Sze- mélyes Történetét kereső embert segítse célja elérésében.		
		11.	
		12.	

7. Milyen két hagyományra utal a szöveg az arab férjes asszonyokkal kapcsolatban?

.....
Mi különbözteti meg a fiatal lányok öltözetét a férjes asszonyokétól? Legalább két elemet említs meg!

13.	
14.	
15.	
16.	

Schmuck Ottó: A kelyhesek titkos temploma
(részlet)

– Gyere, főépítész, folytassuk. Micsoda jó kis követ találtál! Teljesen szabályos alakja van! Lenéztek a megüresedett trónusra, lehajoltak. Közös erővel a másik oldalára fordították a súlyos követ. Majd mind a ketten úgy is maradtak, mint akikbe beléállt a derékfájás.

– Faragott kő!

– Kehely van rajta!

– Itt van a templom!

– Hurráááá! – üvöltött torkaszakadtából Máté.

– Hallgass már, az egész falu hallja, hogy itt vagyunk! – ugrott Mátéhoz Gergő, és a tenyerével betapasztotta a fiú száját.

Odahasaltak a kőhöz, simogatták, cirógatták, becézgették, puszilgatták, hiszen tudták, jó nyomon járnak: a kelyhesek temploma itt van valahol a lábuk alatt, a faragott kő ahhoz tartozhatott, abból keveredett elő! Fölálltak, összeölekeztek, visszatért beléjük a kincskeresés már elszállni látszó láza. Gergő megragadta az acélrudat, és a faragott kő mellett tiszta erejéből belevágta a földbe.

– Hallottad?

Egyszerre fordultak egymás felé. Az acélrúd, amikor belefürödött a földbe, mintha ércesen csendült volna. Szédülten rohantak a kis gyalogsági ásókért. Mint a megszállottak dobálták el a földet az acélrúd közeléből.

Sikerült körbeásni az ismeretlen tárgyat. Óvatosan kiemelték. Két már foszladozó cementeszákba csomagolta valaki. Finoman lefejtették a papírt, amelyen nyomtatott évszámot találtak. Nehezen, de sikerült kibetűzni: a zsák eredeti tartalmát, a cementet a DCM-gyárban készítették 1963-ban vagy 1968-ban, az utolsó számjegyet nem lehetett egyértelműen kiolvasni. A zsákokon kívül a hosszúkás tárgyat rongyokba is belecsavarta az ismeretlen elrejtő. A rongyok a lefejtés közben könnyen szakadoztak, erős dohos szaguk volt.

A kibontás után kiderült, hogy amit Máté és Gergő kiásott, az nem volt más, mint egy ódon, rozsdás kovácsoltvas kereszt, amely valaha nagyon szép lehetett. Letörölgették, megpuolták, azután egymással szemben lehasaltak, a keresztet pedig maguk közé letették a földre.

– Szerintem ezt a keresztet, a zsákon lévő dátum alapján, harmincöt-negyven éve szándékosan elásták, és a kelyhes kővel megjelölték a helyét – kezdte Máté.

– Ehhez a következtetéshez túl sok ész nem kellett. Az az igazi kérdés, vajon megtalálták-e a templomot azok, akik a keresztet ide elásták?

– Szerintem nem. Ha megtalálták volna, az ennyi idő alatt már biztosan kiderült volna.

Gergő hosszan hallgatott, figyelmesen nézte a kereszt alsó végét.

– Nézz csak ide! Jut erről eszedbe valami?

– A kereszt alsó része mintha valami foglalatban végződne. Szögletes, a belseje üres, olyan, mintha rá lehetne húzni valamire, amin biztosan áll, és nem dől el.

– Biztos, hogy kereszt ez? – szótagolt Gergő.

– Miért, mi más volna?

– Hát emelő, nagyokos! Nem úgy van-e kiképezve az alja, mint az aknában lévő kerti csap kulcsának? A kereszt rövid szára pedig nem más, mint az emelő karja: minél nagyobb erőt lehessen kifejteni a nyitáskor vagy a záráskor. A keresztet valami négyszögletes akármire ráhúzták, de nem azért, hogy ne dőljön el, hanem azért, hogy azt a valamit el lehessen mozditani!

– Igazad van! – kerekedett el Máté szeme. – Csak azt tudnám, miként vagy képes ezeket a dolgokat így kitalálni?

– Úgy, cimbora, ha egyszer teszek valamit, akkor azt teljes szívvel teszem, akkor abba teljesen beleélem

magam, mindig akörül járnak a gondolataim, akkor én abba, ha kell, belehalok. Most például a krónikás-ének sorai körül teker az agyam. Hogyan szólt az a két sor?

Kereszt, ha délnek dől, Jézus köszönt vala,
Ha es meg északnak, halál üvölt vala.

8. Fogalmazd meg röviden, mire következtek a részlet szereplői a faragott kő megtalálásából!

.....

17.

9. Mikre vonatkoznak a következő állítások?

Gergő tiszta erejéből belevágta a földbe. ....

Könnyen szakadoztak, erős dohos szaguk volt. ....

Nem lehetett egyértelműen kiolvasni. ....

18.

19.

20.

10. Sorold fel, miből következett Gergő arra, hogy a kereszt tulajdonképpen emelő! Legalább három elemet említs meg!

.....

.....

21.

22.

23.

11. Hogyan mondanád másként?

Mind a ketten úgy maradtak, mint akikbe beléállt a derékfájás.

.....

Teker az agya. ....

24.

25.

12. Fogalmazd meg röviden, 4-5 mondatban a részlet alapján, hogyan függnek egymással össze a következő tárgyak: a kelyhesek temploma, faragott kő, kovácsoltvas kereszt. Figyelj a nyelvhasználat és a szövegszerkesztés helyességére!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

26.

27.

28.

13. Melyik állítás vonatkozik a szöveg szerint a megtalált keresztre? Karikázd be a betűjelét!

A) A papírra nyomtatott évszám szerint 1963-ban vagy 1968-ban készítették.

B) Úgy van kiképezve az alja, hogy ne folyjon bele a víz.

C) A rozsdá ellenére is látszik, hogy valamikor nagyon szép lehetett.

D) A fiúk simogatták, cirógatták, becézgették, puszilgatták, hiszen tudták, hogy jó nyomon járnak.

29.

14.	<p>Írd át úgy a következő mondatot a lehető legkevesebb változtatással, hogy megfeleljen a részletben olvasottaknak! Ne változtass a szavak sorrendjén!</p> <p>A keresztet rejtő zsákban eredetileg követ tartottak.</p> <p>.....</p>	30.
	<p style="text-align: center;">Kovács Zsolt: Teknősök a lakásban és a kertben (részlet)</p> <p>A teknősök a mérsékelt és forró égövi területeket lakják, a legtöbb fajuk ez utóbbin él. Minden kontinensen (természetesen az Antarktisz kivételével) előfordulnak. Különösen sok fajuk él Észak-Amerikában és Ázsiában. A tudomány jelenlegi állása szerint ma mintegy 300féle teknőssel találkozhatunk.</p> <p>A teknőstartás egyik sarkalatos és többé-kevésbé veszélyes pontja a teletetés. Jónéhány faj nem is szaporodik téli nyugalmi (ügynevezett torpor) állapot nélkül. Arra azonban ügyelnünk kell, hogy a teletetési hőmérséklet szinte fajonként más és más. A leggyakrabban tartott szárazföldi teknősök esetében a 4-8 °C a legmegfelelőbb. Elterjedt tévhit, hogy a teknősöket szobahőmérsékleten, pusztán a lámpa kikapcsolásával is lehet teletetni. Nos, ebben az esetben valóban keveset mozognak az állatok, ám életműködésük nem lassul le annyira, hogy huzamosabb ideig kibírják táplálék és ivóvíz nélkül.</p> <p>Mielőtt teletetnénk állatainkat, legalább egy hétig koplaltassuk őket, majd következésképpen langyos vizes fürdő. A teletetés az európai szárazföldi fajoknál (pl. görög teknős – Testudo hermanni vagy szegélyes teknős – Testudo marginata) október végétől, novembertől március végéig, április elejéig tartson. A szobai terráriumban élő állatokat akár ébren is tarthatjuk, ám az előfordulhat, hogy étvágyuk átmenetileg csökken, esetleg nem hajlandók táplálkozni. Ez esetben csapjuk be a szervezetüket, és hűvös helyiségben 2-3 hétig teletessük, majd ébresszük fel őket. Ez általában beválik, s az állatok rögvést táplálkozni kezdenek.</p> <p>A kertben tartott állatok „eltevése” és ébresztése meglehetősen időjárásfüggő. Amikor állataink elvonnak a terrárium sarkában kialakított, szénával, szalmával töltött kis kuckóba, s nem kíváncsiak előnnét, megkezdődhet a teelés. Tegyük őket friss szénával telt ládába, és helyezzük őket párás, egyenletes hőmérsékletű pincébe.</p>	30.
15.	<p>A szöveg szerint miért szükséges néhány teknősfaj esetében a teletetés?</p> <p>.....</p> <p>Milyen veszéllyel jár a szöveg szerint, ha a teknősöket szobahőmérsékleten, pusztán a lámpa kikapcsolásával teletetjük?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>Hol teletethetjük a szöveg szerint a kertben tartott állatokat?</p> <p>.....</p>	31. 32. 33.
16.	<p>Mit kell tennünk a szöveg alapján a lakásban tartott teknősökkel teletetés előtt? Legalább két tevékenységet sorolj fel!</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	34. 35.
17.	<p>A szöveg alapján fogalmazd meg, mit jelentenek a következő szavak, kifejezések:</p> <p>torpor állapot .....</p> <p>Testudo hermanni .....</p>	36. 37.

18. Írd az állítások mellé, hogy a szöveg alapján tartalmukban igazak vagy hamisak!

A teknősöket pusztán a lámpa kikapcsolásával is lehet teletetni, mert ilyenkor keveset mozognak az állatok.....

Mivel a teknősök az Antarktisz kivételével minden kontinensen előfordulnak, ezért a kertben tartott állatok telettetése nem függ az időjárástól. ....

A szobai terráriumban élő teknősöket akár egész évben ébren tarthatjuk. ....

Mivel a teknősök a mérsékelt és forró égövi területeket lakják, ezért a telettetésre a leggyakrabban tartott szárazföldi teknősök esetében a 4-8 °C a legmegfelelőbb.....

38.	
39.	
40.	
41.	

Mozi

A Palace Mammút 1999-ben nyitotta meg kapuit, azóta Budapest egyik legforgalmasabb filmszínházának minősül. Mindkét épületben található mozi, így összesen tizenhárom, modern technikával felszerelt teremben várjuk a filmek szerelmeseit.

Adatok

Cím:
Mammút Bevásárló- és Szórakoztató Központ
1024 Budapest, Lövház u. 2-6.

Webcím

Nyitva tartás:

Hétfőtől vasárnapig: 9.30-22.45

Pénztárnyitás az első előadás előtt 30 perccel.

Jegyárak:

Szerdán egész nap 800 Ft.

Hétfőtől keddig és csütörtöktől vasárnapig és ünnepnapokon 1250 Ft.

Gyerek-, diák-, nyugdíjas- és mozgássérült jegy egész héten 990 Ft.

Csoportkedvezmény 20 főnél nagyobb csoportok részére helyszíni megbeszélés szerint.

Diák-, nyugdíjas-, mozgássérült jegy vásárlásakor igazolvány bemutatása szükséges.

A mozi pénztárában érvényesített parkolójeggyel 3 óra parkolás ingyenes.

(Forrás: www.mammut.hu)

19. Karikázd be a szöveg alapján a helyes állítás/ok betűjelét!

A) Kedden 9.30-kor nyit a Palace Mammút pénztára.

B) Vasárnap a tanulók 1250 Ft-ért vehetnek jegyet az előadásokra.

C) A 24 fős osztály csoportkedvezménnyel vehet jegyet az előadásokra.

D) A mozi pénztárában érvényesíteni kell a parkolójegyet a szolgáltatás 3 óra időtartamú ingyenességéhez.

E) A Mammút bevásárlóközpontnak csak az egyik épületében található mozi.

F) Szerdán a nyugdíjasok 800 Ft-ért mehetnek moziba.

G) A Palace Mammút a Mammút Bevásárló- és Szórakoztató Központban üzemel 10 éve.

42.	
43.	
44.	
45.	

Kompetenciaalapú mérés – 2009/2010.
SZÖVEGÉRTÉS, SZÖVEGALKOTÁS – 9. évfolyam
B változat

Az iskola bélyegzője: **Az MFFPPTI nem járul hozzá a feladatok részben vagy egészben történő üzleti célú felhasználásához!**

Az osztály betűjele:

Tanév végi osztályzat irodalomból:

Tanév végi osztályzat magyar nyelvből:

Schmuck Ottó: A kelyhesek titkos temploma
(részlet)

– Gyere, főépítész, folytassuk. Micsoda jó kis követ találtál! Teljesen szabályos alakja van! Lenéztek a megüresedett trónusra, lehajoltak. Közös erővel a másik oldalára fordították a súlyos követ. Majd mind a ketten úgy is maradtak, mint akikbe beléállt a derékfájás.

– Faragott kő!
 – Kehely van rajta!
 – Itt van a templom!
 – Hurrááá! – üvöltött torkaszakadtából Máté.
 – Hallgass már, az egész falu hallja, hogy itt vagyunk! – ugrott Mátéhoz Gergő, és a tenyerével betapasztotta a fiú száját.

Odahasaltak a kőhöz, simogatták, cirógatták, becézgették, puszilgatták, hiszen tudták, jó nyomon járnak: a kelyhesek temploma itt van valahol a lábuk alatt, a faragott kő ahhoz tartozhatott, abból keveredett elő! Fölálltak, összelelkeztek, visszatért beléjük a kincskeresés már elszállni látszó láza. Gergő megragadta az acélrudat, és a faragott kő mellett tiszta erejéből belevágta a földbe.

– Hallottad?
 Egyszerre fordultak egymás felé. Az acélrúd, amikor belefürödött a földbe, mintha ércesen csendült volna. Szédülten rohantak a kis gyalogsági ásókért. Mint a megszállottak dobálták el a földet az acélrúd közeléből.

Sikerült körbeásni az ismeretlen tárgyat. Óvatosan kiemelték. Két már foszladozó cementeszsákba csomagolta valaki. Finoman lefejtették a papírt, amelyen nyomtatott évszámot találtak. Nehezen, de sikerült kibetűzni: a zsák eredeti tartalmát, a cementet a DCM-gyárban készítették 1963-ban vagy 1968-ban, az utolsó számjegyet nem lehetett egyértelműen kiolvasni. A zsákokon kívül a hosszúkás tárgyat rongyokba is belecsavarta az ismeretlen elrejtő. A rongyok a lefejtés közben könnyen szakadoztak, erős dohos szaguk volt.

A kibontás után kiderült, hogy amit Máté és Gergő kiásott, az nem volt más, mint egy ódon, rozsdás kovácsoltvas kereszt, amely valaha nagyon szép lehetett. Letörölgették, megpuccolták, azután egymással szemben lehasaltak, a keresztet pedig maguk közé letették a földre.

– Szerintem ezt a keresztet, a zsákon lévő dátum alapján, harmincöt-negyven éve szándékosan elásták, és a kelyhes kövel megjelölték a helyét – kezdte Máté.
 – Ehhez a következtetéshez túl sok ész nem kellett. Az az igazi kérdés, vajon a templomhoz tartozott-e egyáltalán a kereszt? Miért ásták el? Vajon megtalálták-e a templomot azok, akik a keresztet ide elásták?
 – Szerintem nem. Ha megtalálták volna, az ennyi idő alatt már biztosan kiderült volna.

Gergő hosszan hallgatott, figyelmesen nézte a kereszt alsó végét.

– Nézz csak ide! Jut erről eszedbe valami?
 – A kereszt alsó része mintha valami foglalatban végződne. Szögletes, a belseje üres, olyan, mintha rá lehetne húzni valamire, amin biztosan áll, és nem dől el.
 – Biztos, hogy kereszt ez? – szótagolt Gergő.
 – Miért, mi más volna?
 – Hát emelő, nagyokos! Nem úgy van-e kiképezve az alja, mint az aknában lévő kerti csap kulcsának? A kereszt rövid szára pedig nem más, mint az emelő karja: minél nagyobb erőt lehessen kifejteni a nyitáskor vagy a záráskor. A keresztet valami négyzetes akármire ráhúzták, de nem azért, hogy ne dőljön el, hanem azért, hogy azt a valamit el lehessen mozdtítani!

– Igazad van! – kerekedett el Máté szeme. – Csak azt tudnám, miként vagy képes ezeket a dolgokat így kitalálni?
 – Úgy, cimbora, ha egyszer teszek valamit, akkor azt teljes szívvel teszem, akkor abba teljesen beleélem magam, mindig akörül járnak a gondolataim, akkor én abba, ha kell, belehalok. Most például a krónikás-ének sorai körül teker az agyam. Hogyan szólt az a két sor?

Kereszt, ha délnek dől, Jézus köszönt vala,
 Ha es meg északnak, halál üvölt vala.

1.	Fogalmazd meg röviden, mire következtettek a részlet szereplői a faragott kő megtalálásából!	
	.....	1.
2.	Mikre vonatkoznak a következő állítások?	
	Gergő tiszta erejéből belevágta a földbe.	2.
	Könnyen szakadoztak, erős dohos szaguk volt.	3.
	Nem lehetett egyértelműen kiolvasni.	4.
3.	Sorold fel, miből következtetett Gergő arra, hogy a kereszt tulajdonképpen emelő! Legalább három elemet említs meg!	
	.....	5.
	.....	6.
	.....	7.
4.	Hogyan mondanád másként?	
	Mind a ketten úgy maradtak, mint akikbe beléállt a derékfájás.	
	Teker az agya.	8.
	.....	9.
5.	Fogalmazd meg röviden, 4-5 mondatban a részlet alapján, hogyan függnek egymással össze a következő tárgyak: a kelyhesek temploma, faragott kő, kovácsoltvas kereszt. Figyelj a nyelvhasználat és a szövegszerkesztés helyességére!	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	
	.....	10.
	.....	11.
	.....	12.
6.	Írd át úgy a következő mondatot a lehető legkevesebb változtatással, hogy megfeleljen a részletben olvasottaknak! Ne változtass a szavak sorrendjén!	
	A keresztet rejtő zsákban eredetileg követ tartottak.	
	.....	13.

7. Melyik állítás vonatkozik a szöveg szerint a megtalált keresztre? Karikázd be a betűjelét!

- A) A papírra nyomtatott évszám szerint 1963-ban vagy 1968-ban készítették.
 B) Úgy van kiképezve az alja, hogy ne folyjon bele a víz.
 C) A rozsdá ellenére is látszik, hogy valamikor nagyon szép lehetett.
 D) A fiúk simogatták, cirógatták, becézgették, puszilgatták, hiszen tudták, hogy jó nyomon járnak.

14.

MOZI

A Palace Mammut 1999-ben nyitotta meg kapuit, azóta Budapest egyik legforgalmasabb filmszínházának minősül. Mindkét épületben található mozi, így összesen tizenhárom, modern technikával felszerelt teremben várjuk a filmek szerelmeseit.

Adatok

Cím:
 Mammut Bevásárló- és Szórakoztató Központ
 1024 Budapest, Lövéház u. 2-6.

Webcím

Nyitva tartás:

Hétfőtől vasárnapig: 9.30-22.45

Pénztárnyitás az első előadás előtt 30 perccel.

Jegyárak:

Szerdán egész nap 800 Ft.

Hétfőtől keddig és csütörtöktől vasárnapig és ünnepnapokon 1250 Ft.

Gyerek-, diák-, nyugdíjas- és mozgássérült jegy egész héten 990 Ft.

Csoportkedvezmény 20 főnél nagyobb csoportok részére helyszíni megbeszélés szerint.

Diák-, nyugdíjas-, mozgássérült jegy vásárlásakor igazolvány bemutatása szükséges.

A mozi pénztárában érvényesített parkolójeggyel 3 óra parkolás ingyenes.

(Forrás: www.mammuthu)

8. Karikázd be a szöveg alapján a helyes állítás/ok betűjelét!

- A) Kedden 9.30-kor nyit a Palace Mammut pénztára.
 B) Vasárnap a tanulók 1250 Ft-ért vehetnek jegyet az előadásokra.
 C) A 24 fős osztály csoportkedvezménnyel vehet jegyet az előadásokra.
 D) A mozi pénztárában érvényesíteni kell a parkolójegyet a szolgáltatás 3 óra időtartamú ingyenességéhez.
 E) A Mammut bevásárlóközpontnak csak az egyik épületében található mozi.
 F) Szerdán a nyugdíjasok 800 Ft-ért mehetnek moziba.
 G) A Palace Mammut a Mammut Bevásárló- és Szórakoztató Központban üzemel 10 éve.

15.

16.

17.

18.

Kovács Zsolt: Teknősök a lakásban és a kertben
 (részlet)

A teknősök a mérsékelt és forró égövi területeket lakják, a legtöbb fajuk ez utóbbin él. Minden kontinensen (természetesen az Antarktisz kivételével) előfordulnak. Különösen sok fajuk él Észak-Amerikában és Ázsiában. A tudomány jelenlegi állása szerint ma mintegy 300féle teknőssel találkozhatunk.

A teknőstartás egyik sarkalatos és többé-kevésbé veszélyes pontja a teletetés. Jónéhány faj nem is szaporodik téli nyugalmi (ügynevezett torpor) állapot nélkül. Arra azonban ügyelnünk kell, hogy a teletetési hőmérséklet szinte fajonként más és más. A leggyakrabban tartott szárazföldi teknősök esetében a 4-8 °C a legmegfelelőbb. Elterjedt tévhit, hogy a teknősöket szobahőmérsékleten, pusztán a lámpa ki- kapcsolásával is lehet teletetni. Nos, ebben az esetben valóban keveset mozognak az állatok, ám élet-

működésük nem lassul le annyira, hogy huzamosabb ideig kibírják táplálék és ivóvíz nélkül.

Mielőtt telettenék állatainkat, legalább egy hétig koplaltassuk őket, majd következzen langyos vizes fürdő. A teletetés az európai szárazföldi fajoknál (pl. görög teknős – Testudo hermanni vagy szegélyes teknős – Testudo marginata) október végétől, novembertől március végéig, április elejéig tartson. A szobai terráriumban élő állatokat akár ébren is tarthatjuk, ám az előfordulhat, hogy étvágyuk átmenetileg csökken, esetleg nem hajlandók táplálkozni. Ez esetben csapjuk be a szervezetüket, és hűvös helyiségben 2-3 hétig teletessük, majd ébresszük fel őket. Ez általában beválik, s az állatok rögzest táplálkozni kezdenek.

A kertben tartott állatok „eltevése” és ébresztése meglehetősen időjárásfüggő. Amikor állataink elvonnak a terrárium sarkában kialakított, szénával, szalmával töltött kis kuckóba, s nem kíváncsiak előnnét, megkezdődhet a teletelés. Tegyük őket friss szénával telt ládába, és helyezzük őket párás, egyenletes hőmérsékletű pincébe.

9.	<p>A szöveg szerint miért szükséges néhány teknősfaj esetében a teletetés?</p> <p>.....</p> <p>Milyen veszéllyel jár a szöveg szerint, ha a teknősöket szobahőmérsékleten, pusztán a lámpa kikapcsolásával telettetjük?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>Hol telettethetjük a szöveg szerint a kertben tartott állatokat?</p> <p>.....</p>									
		<table border="1"> <tr> <td>19.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>20.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>21.</td> <td></td> </tr> </table>	19.		20.		21.			
19.										
20.										
21.										
10.	<p>Mit kell tennünk a szöveg alapján a lakásban tartott teknősökkel teletetés előtt? Legalább két tevékenységet sorolj fel!</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<table border="1"> <tr> <td>22.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>23.</td> <td></td> </tr> </table>	22.		23.					
22.										
23.										
11.	<p>A szöveg alapján fogalmazd meg, mit jelentenek a következő szavak, kifejezések:</p> <p>torpor állapot .....</p> <p>Testudo hermanni .....</p>	<table border="1"> <tr> <td>24.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>25.</td> <td></td> </tr> </table>	24.		25.					
24.										
25.										
12.	<p>Írd az állítások mellé, hogy a szöveg alapján tartalmukban igazak vagy hamisak!</p> <p>A teknősöket pusztán a lámpa kikapcsolásával is lehet teletetni, mert ilyenkor keveset mozognak az állatok.....</p> <p>Mivel a teknősök az Antarktisz kivételével minden kontinensen előfordulnak, ezért a kertben tartott állatok telettetése nem függ az időjárástól. ....</p> <p>A szobai terráriumban élő teknősöket akár egész évben ébren tarthatjuk. ....</p> <p>Mivel a teknősök a mérsékelt és forró égövi területeket lakják, ezért a teletetésre a leggyakrabban tartott szárazföldi teknősök esetében a 4-8 °C a legmegfelelőbb.....</p>	<table border="1"> <tr> <td>26.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>27.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>28.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>29.</td> <td></td> </tr> </table>	26.		27.		28.		29.	
26.										
27.										
28.										
29.										

Paulo Coelho: Az alkimista

(részlet)

Az első napot mindannyian átaludták a fáradtságtól, az angol is. Santiago távol került tőle, egy másik sátorba, öt fiatallal együtt, akik nagyjából vele egykorúak voltak. Sivatai gyerekek lévén arra kérték, hogy meséljen a nagyvárosokról.

Santiago elmondta nekik, milyen élményei voltak pásztorként, és éppen belekezdett volna abba, hogy mit tapasztalt, mialatt az üvegoltban dolgozott, amikor belépett a sátorba az angol.

– Egész reggel keresem – mondta neki, miközben kitéssékelt a sátorból. – Szükségem van magára, hogy segítsen megtalálni az alkimistát¹.

Először egyedül próbálkoztak. Egy ilyen alkimista bizonyosan másképp él, mint az oázis többi lakója, és több mint valószínű, hogy a sátrában sosem alszik ki a kemence lángja. Mentek, mentek, amíg rá nem jöttek, hogy az oázis sokkal nagyobb annál, mintsem képzelték, és több száz sátor van benne.

– Elpocsékoltuk majdnem az egész napot – mondta az angol, amikor leültek az egyik kútnál.

– Lehet, hogy meg kellene kérdeznünk valakit – vélte Santiago.

Az angol nem akarta, hogy mások megtudják, miért van itt, az oázisban, ezért nem tudott döntené. Végül azonban beleegyezett, és kérte a fiút, aki nála jobban beszélt arabul, hogy próbálja meg. Santiago odalépett egy nőhöz, aki a kúthoz jött, hogy vizet merítsen egy báránybőr zsákba.

– Jó napot, asszonyom. Szeretném megtudni, hogy merre lakik itt valamilyen alkimista – mondta Santiago.

A nő közölte, hogy ő semmi ilyesmiről nem hallott, s rögtön sarkon fordult. De előzőleg még figyelmeztette Santiagót, hogy feketébe öltözött nőekkel nem szabad beszélnie, mert azok férjes asszonyok. Tisztelnie kell a Hagyományt.

Az angol rendkívül csalódott volt. Ilyen hosszú utazás a semmiért! A fiú szintén elszomorodott, hiszen társa is Személyes Történetét keresi. Márpedig az ilyen ember javára az egész Mindenség összefog, hogy elérje a célját – legalábbis ezt állította az öreg király. És ő igazán nem tévedhet.

– Soha azelőtt nem hallottam az alkimistákról – mondta Santiago. – Különböznék próbálnék segíteni.

Az angolnak fölcskillant a szeme.

– Ez az! Lehet, hogy itt senki sem tudja, egyáltalán mi az, hogy alkimista! Olyan emberről érdeklődjön, aki minden beteget meggyógyít!

Újabb feketébe öltözött nők érkeztek a kúthoz vízért, de Santiago, hiába sürgette az angol, egyiket sem szólította meg. Aztán végül megjelent egy férfi.

– Ismer valakit, aki itt betegeket gyógyít? – érdeklődött Santiago.

– Minden beteget Allah² gyógyít meg – felelte a férfi, és látszott, hogy fél az idegenektől. – Maguk varázslókat keresnek.

Majd elmondott párt sort a Koránból³, és elment.

Egy újabb férfi tűnt föl. Ez már idősebb volt, és csak egy kis vödört hozott. Santiago megismételte a kérdését.

– Miért keresik azt az embert? – válaszolt kérdésre kérdéssel az arab.

– Mert a barátom hónapokon keresztül utazott, hogy megtalálja.

– Ha valami efféle lakik itt az oázisban, nagyon hatalmasnak kell lennie – mondta a férfi, miután egy pillanatra elgondolkodott. – Még a törzsi vezetők sem látogathatnák meg szükség esetén. Csak hogyha ő maga úgy döntene. Várják meg a háború végét. Akkor pedig menjenek el a karavánnal. Ne akarjanak beavatkozni az oázis életébe – tette még hozzá, mielőtt elment.

Az angolnak azonban felderült az arca. Biztos nyomon vannak.

Végül megjelent egy lány, aki nem feketében járt. Vállán korsót hozott, fejét fátyol borította, de az arca nem volt elfedve. Santiago odalépett hozzá, hogy az alkimista iránt érdeklődjék.

13. Magyarázd meg idézetekkel a lábjegyzetből a következő kifejezéseket! Válaszodban ügyelj az idézés szabályaira!

Alkimista:.....

Allah: .....

30.	
31.	

¹ Alkimista: a középkorban az arany készítésének titkát kutató személy.

² Allah: az egy és egyedüli Isten neve mind az iszlámban, mind a keresztény araboknál.

³ Korán: az iszlám vallás elsődleges forrása és szent irata.

14.	Húzd alá azt a teljes mondatot a részletben, amelyik arra utal, hogy egy alkimista számára fontos elem a tűz!	32.	
15.	Állítsd a részlet alapján helyes sorrendbe a következő cselekvéseket! A sorrendet számozással jeöld! ..... Odasétált a kúthoz egy fiatal lány. ..... Az angol belépett Santiago sátrába. ..... Egy nő vizet merített egy báránybőr zsákba. ..... Az angol és Santiago leültek egy kút mellé.	33.	
16.	Karikázd be a szöveg alapján a helyes állítás/ok betűjelét! A) Az angol férfinak a hazájában több üvegboltja is volt. B) Santiago nem az angol férfi segítségét kérte, hogy megtalálja az alkimistát. C) Az oázisban az arabok sátrakban élnek. D) Az angol jobban beszélt arabul, mint Santiago. E) A keresztény arabok egyedüli istene Allah.	34.	
17.	Az olvasott részlet alapján válaszolj röviden a következő kérdésekre! Hol játszódik a regényrészlet? ..... Miért nem folytathatja az útját a karaván? ..... Mikben hordják az arab asszonyok a vizet a kútról?	36.	
18.	Keresd ki a részletből azokat a szavakat, amelyek beilleszthetők a következő mondat üres helyeire! Az öreg ..... szavai szerint az egész ..... összefog, hogy a Sze- mélyes Történetét kereső embert segítse célja elérésében.	40.	
19.	Milyen két hagyományra utal a szöveg az arab férjes asszonyokkal kapcsolatban? ..... Mi különbözteti meg a fiatal lányok öltözetét a férjes asszonyokétől? Legalább két elemet említs meg!	42.	
		43.	
		44.	
		45.	